

Markkinakatsaus

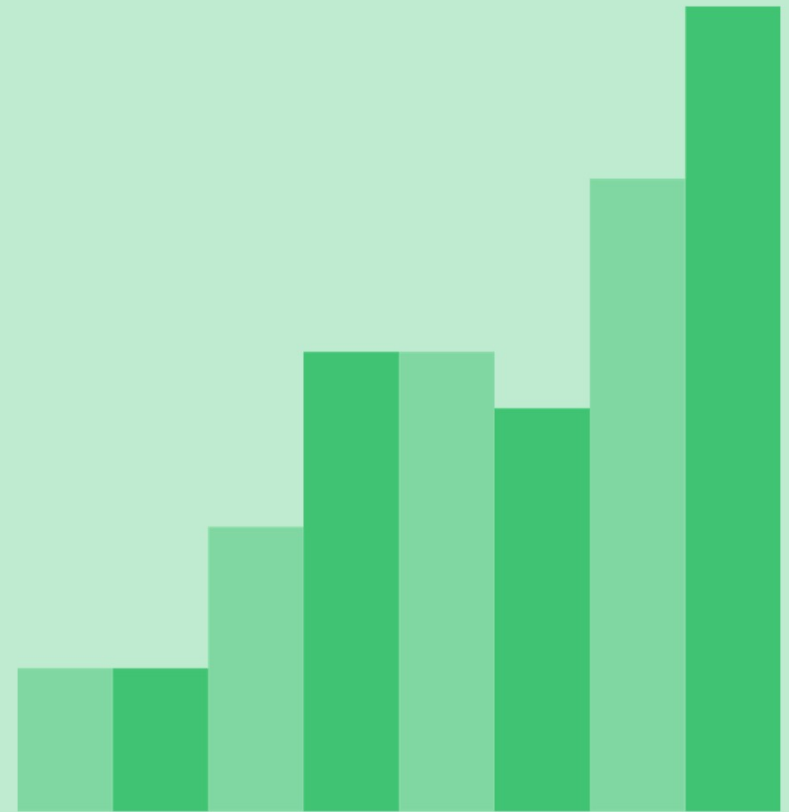
Pääekonomisti Timo Vesala

10
2023

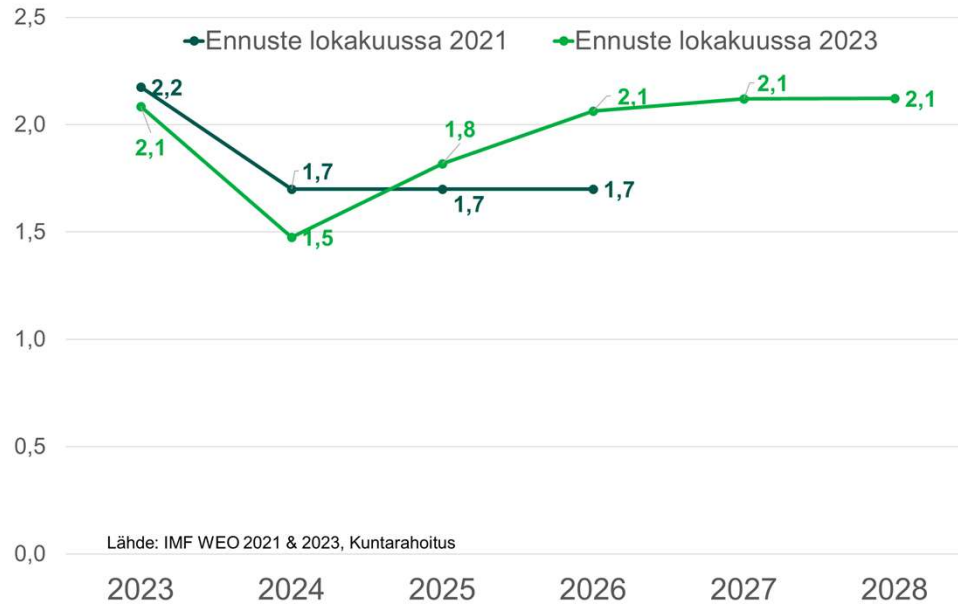
Kuntarahoitus

Maailmantalous ja markkinatilanne

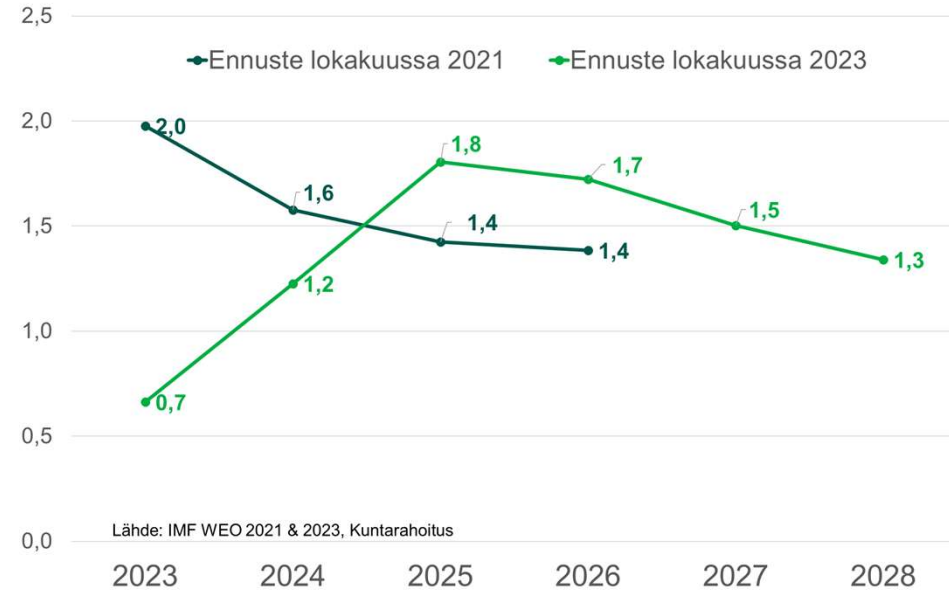

Korkojen voimakas nousu on toistaiseksi näkynyt kasvuodotuksissa hämmästyttävän vähän

IMF:n ennuste USA:n bkt-kasvusta

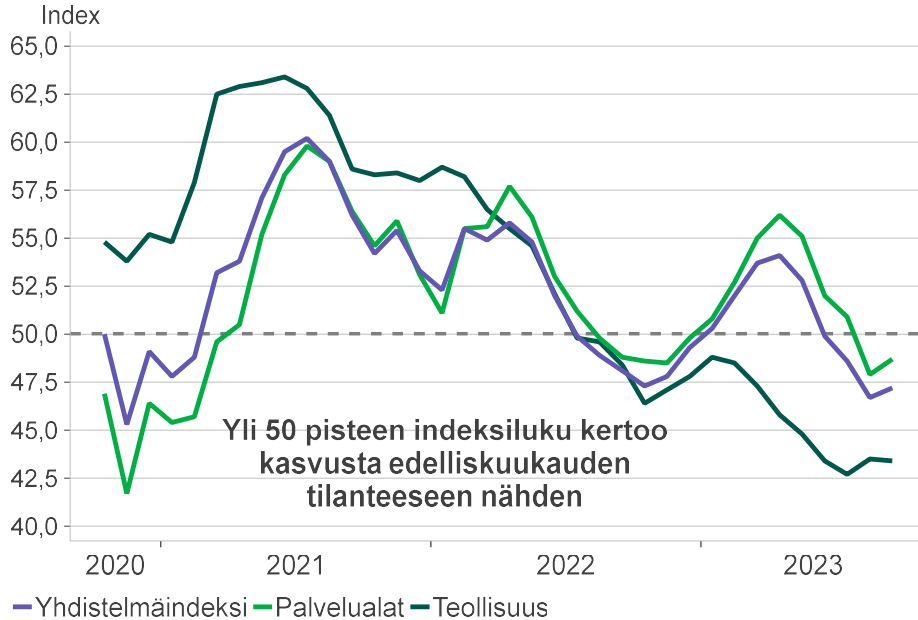

IMF:n ennuste euroalueen bkt-kasvusta

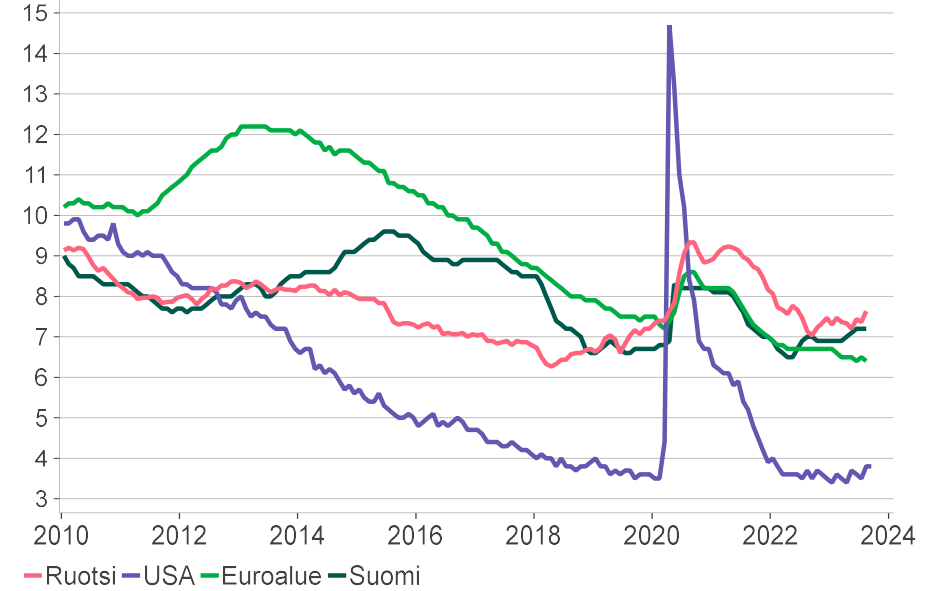

Yksi keskeinen selitys on palvelualojen koronan jälkeinen pitkä elpyminen, mikä on tukenut työllisyyttä

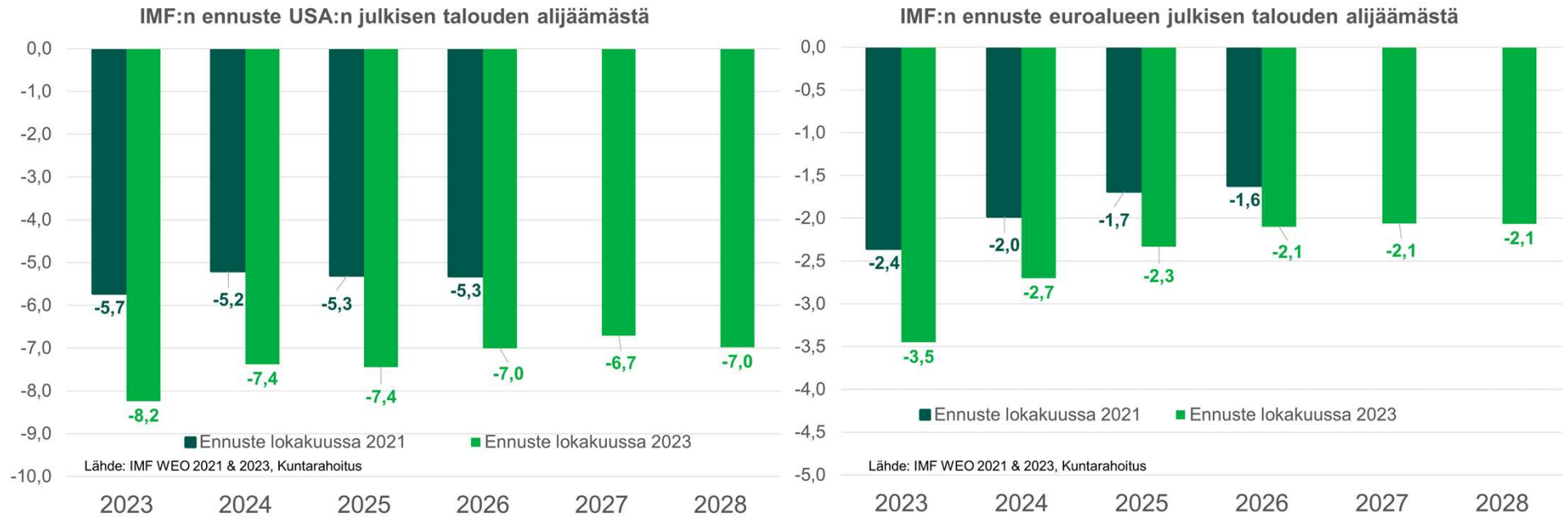
Euroalueen ostopäällikköindeksejä

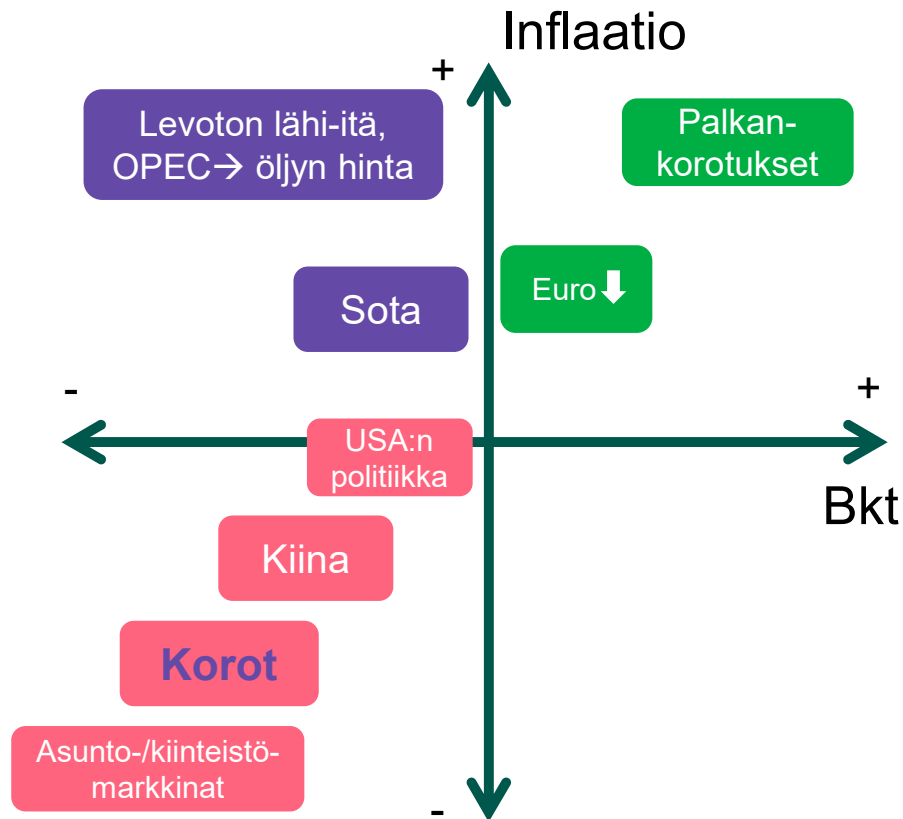
Työttömyysaste, %

Myös finanssipolitiikan tuki taloudelle on ollut selvästi odotuksia avokätisempää

Joko siis ollaan kuivilla? Liian aikaista arvioida – näkymän riskit yhä voittopuolisesti negatiivisia

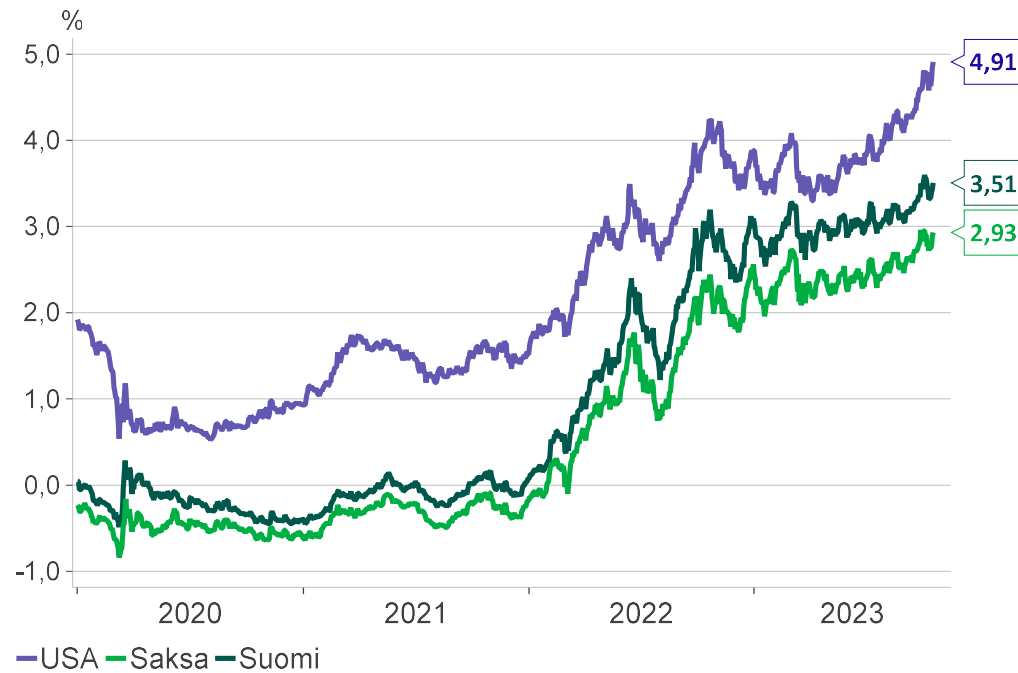

2024 näkymä hyvin epävarma:

- Palvelusektorilla ja työllisyydessä orastavaa heikkenemistä
- Pitkät korot jatkaneet nousussa
- Valtioilla painetta suitsia velkaantumista

Pitkissä koroissa nähty kesän jälkeen nousupyrähdys

Valtion 10-vuotinen lainakorko

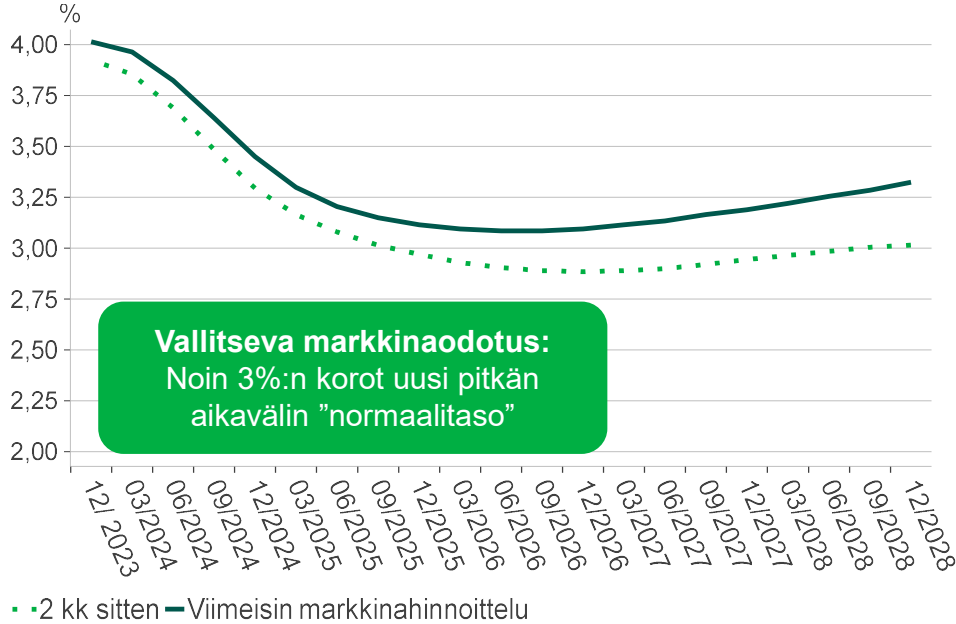
Lähde: Macrobond, U.S. Department of Treasury, European Money Markets Institute (EMMI), Macrobond, Kur

Ilmiön taustalla:

- Keskuspankkien ”korkeammalla pidempään” retoriikka
- Sijoittajien kohonnut ”aikapremio” -vaatimus
- Valtioiden suuri rahoitustarve vs. keskuspankkien osto-ohjelmien alasajo

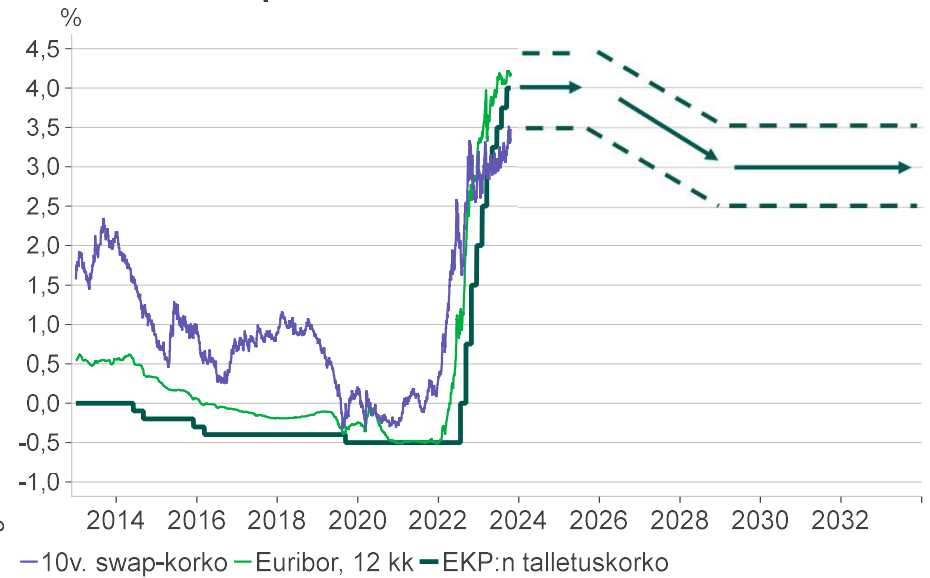
Pitkien korkojen nousu vähentää lisäkoronnostojen tarvetta mutta koronlaskujakaan ei vielä ole tulossa

Euribor 3kk, EUREX futuurihinnoittelu

Lähde: Eurex Exchange, European Money Markets Institute (EMMI), Macrobond, Kuntarahoitus

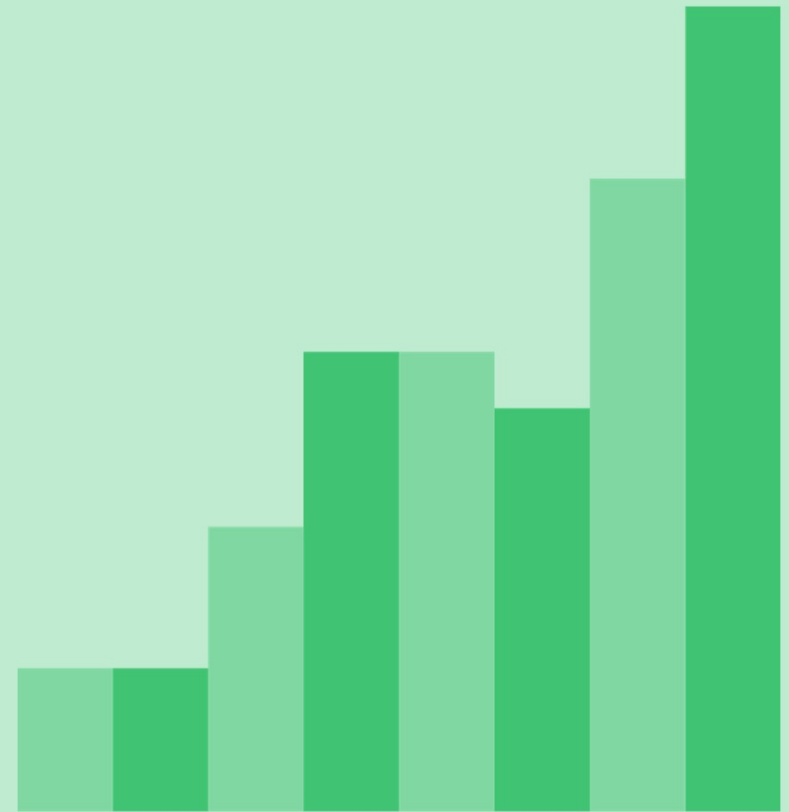
EKP:n talletuskorko, 12 kk euribor ja euroalueen 10v. koronvaihtosopimuskorko

Lähde: European Money Markets Institute (EMMI), ECB, Macrobond, Macrobond, Kuntarahoitus

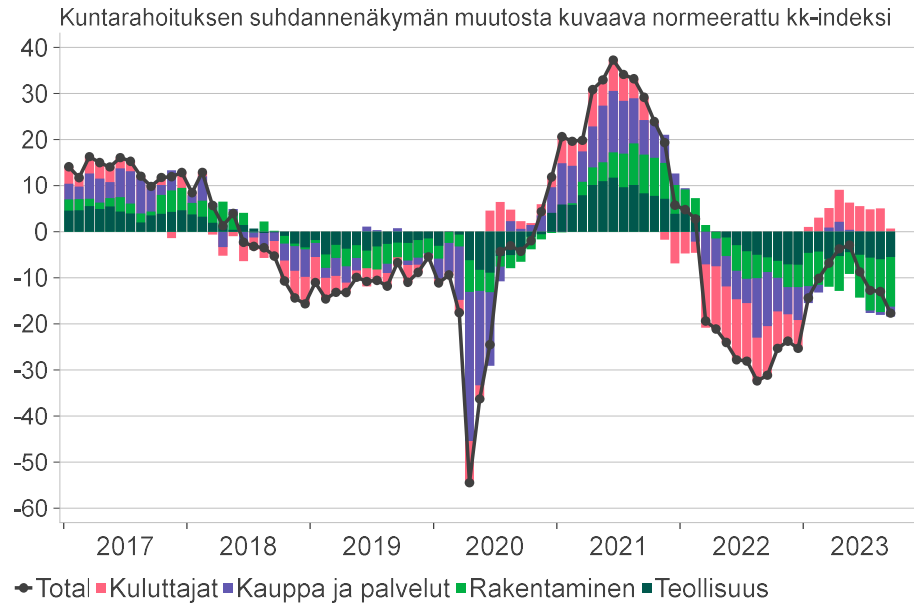

Kotimaan talouden näkymiä

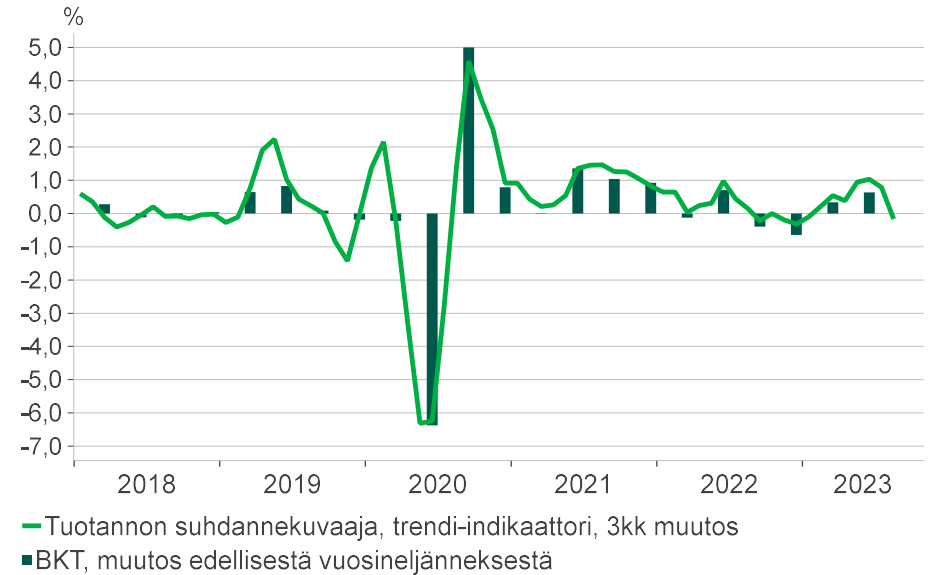
Suhdannenäkymän heikkeneminen on syksyn aikana jatkunut

Suomen talouden "makropulssi"

Lähde: EK, StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

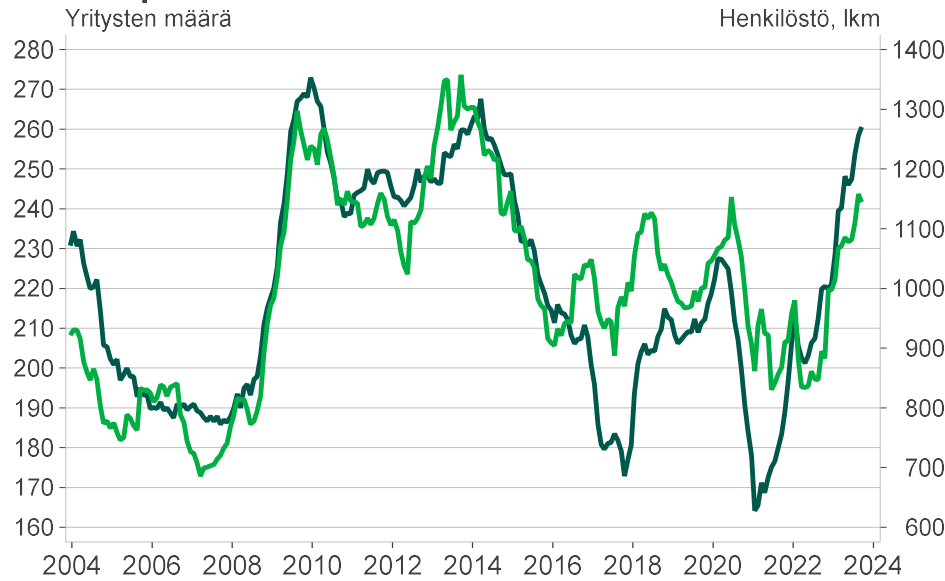
Suomi, tuotannon suhdannekuvaaja vs. BKT:n kvartaalikasvu

Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

Konkurssien määrä selvässä kasvussa – eikä vain rakennusalalla

Vireille pannut konkurssit

— Henkilöstön määrän mukaan, oik — Yritysten määrän mukaan, vas.

Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

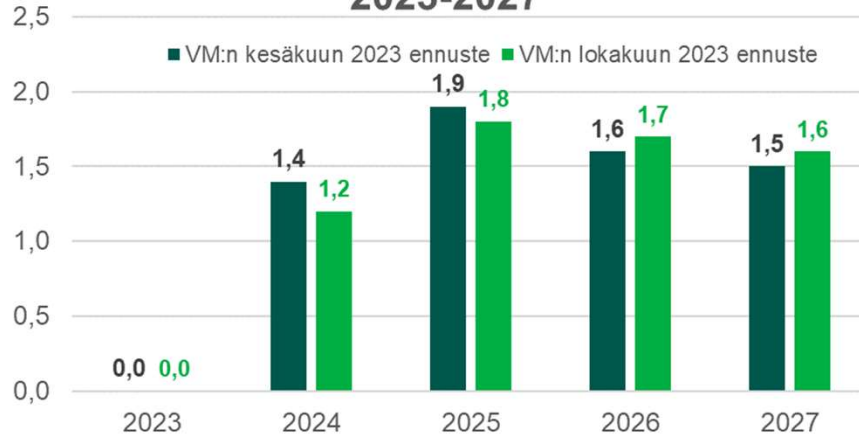
Vireille pantujen konkurssien määrä toimialoittain 12 kk summa vs. edellinen 12 kk, %

	2023M04	2023M05	2023M06	2023M07	2023M08	2023M09
Kiinteistöalan toiminta	65 %	53 %	81 %	64 %	66 %	63 %
Taiteet, viihde ja virkistys	89 %	76 %	38 %	61 %	72 %	62 %
Terveys- ja sosiaalipalvelut	63 %	58 %	43 %	46 %	41 %	35 %
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	30 %	26 %	26 %	32 %	27 %	32 %
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	18 %	12 %	7 %	18 %	19 %	22 %
Rakentaminen	21 %	23 %	20 %	22 %	28 %	21 %
Teollisuus	26 %	26 %	29 %	34 %	34 %	21 %
Muu palvelutoiminta	46 %	37 %	41 %	35 %	22 %	15 %
Tukku- ja vähittäiskauppa	21 %	20 %	22 %	18 %	18 %	12 %
Kuljetus ja varastointi	6 %	-4 %	-4 %	6 %	6 %	9 %
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto	143 %	67 %	36 %	27 %	0 %	8 %
Ammat., tieteell. ja tekn. toiminta	5 %	13 %	15 %	15 %	7 %	0 %
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	-11 %	-10 %	-16 %	-8 %	-9 %	-5 %
Rahoitus- ja vakuustointi	-27 %	-36 %	-47 %	-34 %	-26 %	-9 %
Koulutus	112 %	45 %	33 %	19 %	-10 %	-24 %
Kaivostoiminta ja louhinta	-63 %	-38 %	-25 %	-38 %	-29 %	-50 %
Yhteensä	23 %	21 %	20 %	22 %	22 %	18 %

Lähde: Tilastokeskus, Kuntarahoitus

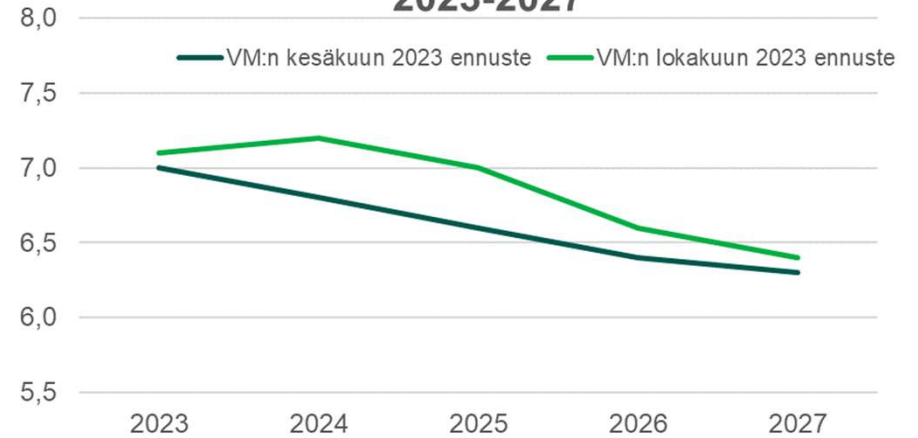
VM julkaisi 9.10. uudet talousennusteensa: muutokset kesäkuun arvioihin varsin maltillisia

VM:n Suomen kasvuennuste, %, 2023-2027

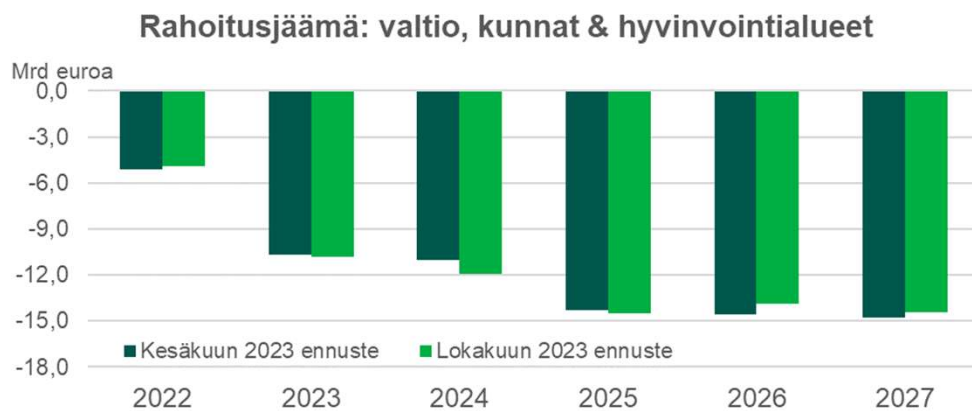
Lähde: Kuntarahoitus, VM:n taloudelliset katsaukset (kesä- ja lokakuu 2023)

VM:n ennuste työttömyysasteesta, %, 2023-2027

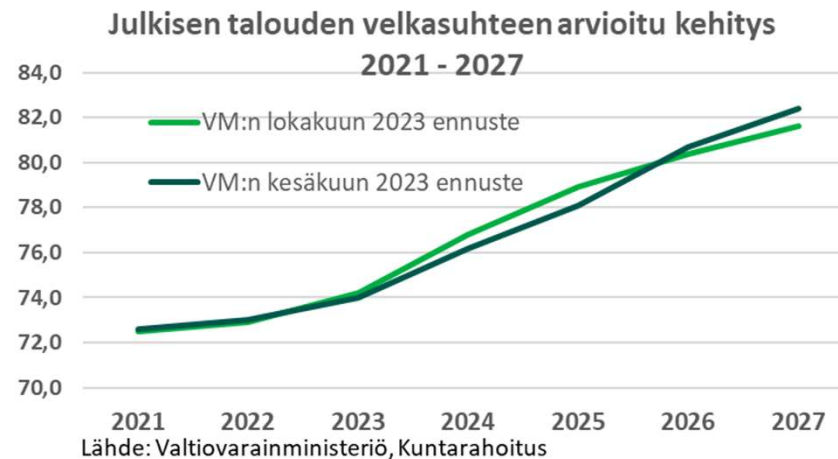

Lähde: Kuntarahoitus, VM:n taloudelliset katsaukset (kesä- ja lokakuu 2023)

Tähän mennessä päätetyt sopeutustoimet eivät vielä juuri korjaa velkaantumiskehitystä

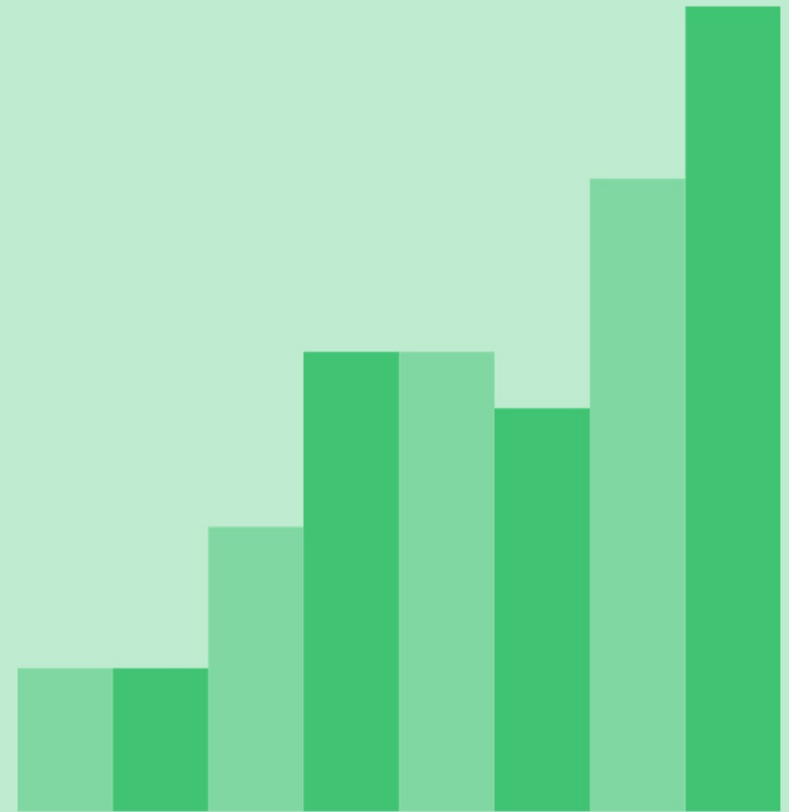

Lähde: Kuntarahoitus, VM (Taloudelliset katsaukset kesä- ja lokakuu 2023)

Lähde: Valtiovarainministeriö, Kuntarahoitus

Kysymyksiä ja keskustelua

Miksi nimelliskorot todennäköisesti jäämässä pysyvästi viime vuosia korkeammalle?

Nimelliskoron osatekijät

Riskipreemiot

- *Rahapolitiikan normalisoituminen* ↑

Inflaatio-
odotukset

- *"Ilmastoflaatio"*
- *Protektionismi?*

Reaalinen
tasapaino-
korko

- *Alkava investointiaalto*
- *Ikääntyminen "eteneminen"*

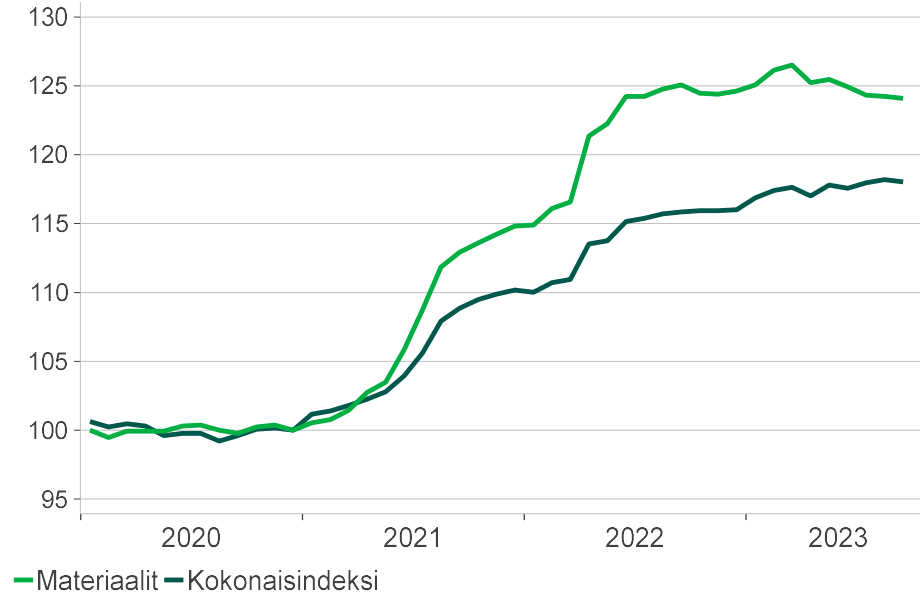
Prof. Ricardo Reis (LSE):

*nimelliskorkojen
"uusi neutraalitaso"
euroalueella 2,5 – 4 %?*

Rakennuskustannukset taittavat hitaasti – asuntoaloitukset tulevat tippumaan vielä reilusti

Rakentamisen kustannukset

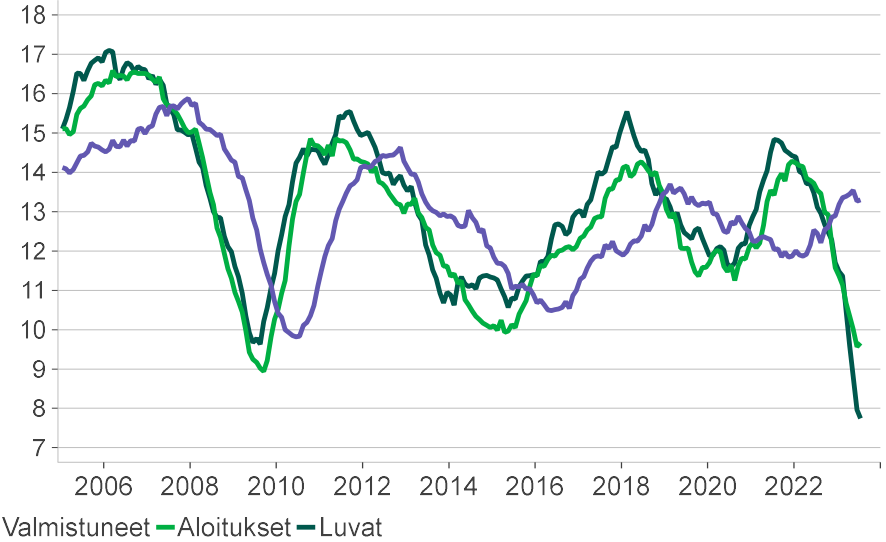
12/2020 = 100

Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

Asuinrakentaminen: rakennusluvat, aloitukset ja valmistuneet asunnot, kuutiometrien vuosisumma

Milj. kuutiometriä

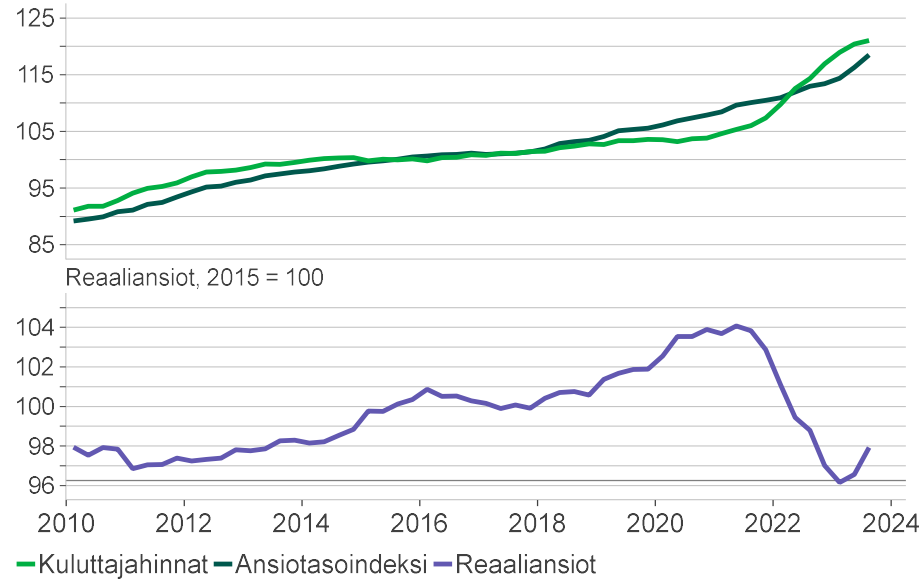
Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

Syksyn talousennusteissa ”optimismin” taustalla kotitalouksien ostovoiman kääntymisen nousuun

Ansiotaso- ja kuluttajahintaindeksi

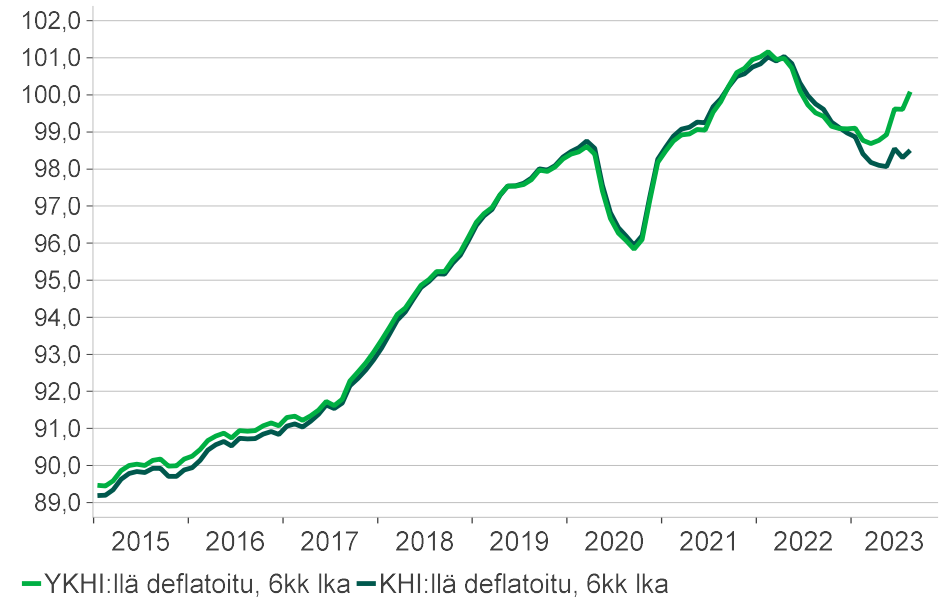
2015 = 100

Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

Kuluttajahintaindeksillä deflatoitu palkkasumma

2021 = 100

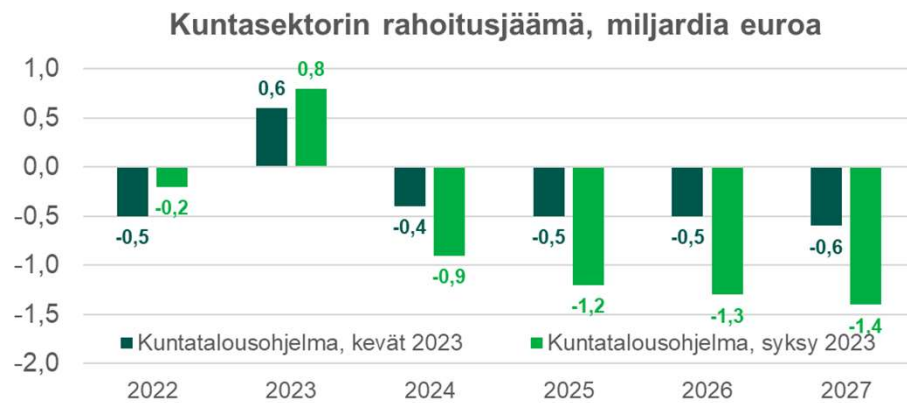
Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

Kasvuennusteet jakautuneet ensi vuoden osalta kahteen ryhmään

Suomen bkt-kasvu 2023-2025, %				
	Ennuste julkaistu	2023	2024	2025
VM	9.10.2023	0,0	1,2	1,8
Etila	14.9.2023	-0,3	0,8	1,2
Danske Bank	5.9.2023	-0,2	0,8	0,9
Handelsbanken	20.9.2023	0,1	0,7	1,8
PTT	13.9.2023	-0,5	0,5	
Suomen Pankki	15.9.2023	-0,2	0,2	1,4
Nordea	6.9.2023	0,0	0,0	1,6
OP	29.8.2023	-0,3	0,0	1,2
Kuntarahoitus	12.9.2023	-0,3	-0,3	2,0
Mediaani		-0,2	0,5	1,5

Lähde: Kuntarahoitus, pankkien ja tutkimuslaitosten ennustejulkaisut

Kuntatalouden näkymä heikentynyt yleistaloudellista ennustetta voimakkaammin

Lähde: Kuntarahoitus, Valtiovarainministeriö kuntatalousohjelma, VM talousennuste 10/2023

Muutos edelliseen kuntatalousohjelmaan, mrd euroa

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Toimintakate +/-	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Verotulot	0,0	0,2	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3
Valtionosuudet, käyttötalous	0,0	0,0	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Rahoitustuotot ja -kulut +/-	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,1	-0,1
Vuosikate +/-	0,1	0,2	-0,4	-0,6	-0,7	-0,7
Poistot ja arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset erät +/-	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Tilikauden tulos +/-	0,1	0,1	-0,4	-0,6	-0,7	-0,7
Tulorahoitus, netto	0,1	0,1	-0,4	-0,6	-0,7	-0,7
Investoinnit, netto	-0,1	0,0	0,1	0,1	-0,1	0,1
Rahoitusjäämä	0,3	0,2	-0,5	-0,7	-0,8	-0,8
Lainakanta	0,1	0,2	0,8	1,7	2,7	3,8

Lähde: VM:n kuntatalousohjelma (syksy 2023 vs. kevät 2023)

Talous & kunnat: Kuntatalouden uusi suunta

Tapahtumasarjan vuoden päätösosassa suuntamme katseet kuntatalouden tulevaisuuteen – millainen on kuntatalouden uusi suunta? Millä keinoin talous saadaan käännettyä tasapainoon?

Keskustelemassa toimitusjohtajat **Minna Karhunen** ja **Esa Kallio** sekä kunnanjohtajat **Juha Herrala** ja **Outi Mäkelä**.

Tapahtuma 8.11. klo 14–15.30. Ilmoittaudu mukaan [täällä](#).

Muista myös nämä:

Kuntarahoituksen seuraava markkinakatsaus julkaistaan keskiviikkona 15. marraskuuta.

Ilmoittaudu julkaisutapahtumaan klo 10.00–11.00 [täällä](#) tai tilaa esitysmateriaali [täällä](#).

Digitaalisten palveluiden verkkokoulutus: sovellusten yleisesittely 25.10.

Digitaalisten palveluiden verkkokoulutuksessa saat yleiskatsauksen kaikkiin Kuntarahoituksen tarjoamiin sovelluksiin. Tervetuloa verkkokoulutukseen 25.10. – ilmoittaudu mukaan [täällä](#).

Timo Vesala
Pääekonomisti

 @TimoVesala

Kuntarahoitus

Vastuuvapauslauseke

Kuntarahoitus on laatinut tämän esityksen. Sen tiedot perustuvat esityksen laatimishetken tilanteeseen ja voivat muuttua ilman erillistä ilmoitusta.

Kuntarahoituksella ei ole velvollisuutta päivittää, muokata tai täydentää julkaisua. Esitystä ei ole laadittu erityisesti kenellekään henkilölle tai yhteisölle. Mitään siinä olevaa ei voi tulkita sijoitusneuvoksi tai tarjoukseksi ostaa tai myydä arvopapereita. Esityksen tai sen osan käyttäminen tai kopiointi on sallittua edellyttäen, että lähde mainitaan esitystä tai sen osaa käytettäessä tai kopioitaessa. Tätä esitystä tai sen kopioita ei saa levittää Yhdysvaltoihin eikä yhdysvaltalaisille vastaanottajille vastoin Yhdysvaltain laissa asetettuja rajoituksia. Myös muiden maiden lait ja säännökset voivat rajoittaa tämän esityksen levittämistä.